

*Eduard Martin*

*Ježíšek  
podává ruku*

KARMELITÁNSKÉ  
NAKLADATELSTVÍ

## KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Martin, Eduard, 1951-

Ježíšek podává ruku / Eduard Martin. – Praha : Karmelitánské nakladatelství, 2019. – 194 stran

ISBN 978-80-7566-139-5 (brožováno)

\* 27-565.3 \* 27-423.79 \* 27-4 \* 316.472.4 \* 17.02 \* 316.728 \* (0:82-32)

- Vánoce
- křesťanská víra
- křesťanský život
- interpersonální vztahy
- životní moudrost
- každodenní život – křesťanské pojetí
- příběhy

27-4 - Praktická teologie. Morální teologie [5]

*Monsignoru Karlu Vránovi,  
do ráje,  
sestrám z Charitního domova,  
do Staré Boleslavi*

© Karmelitánské nakladatelství, s.r.o, Praha, 2019

ISBN 978-80-7566-139-5

# *Ježíšek podává ruku*

*(vyprávění jedné maminky)*

Cesta je taková jako ten, kdo jde po ní s námi...

Cesta je taková jako ten, koho s sebou na ni vezmeme.

Jak prostě zní některé věty. Bývají to přitom věty, co nesou poznání, které dokáže měnit život a dát mu směr, náplň, radost...

O tomhle jsme hovořili za hebké vánice o Vánocích.

Šli jsme zasněženým lesem s naším panem farářem. Zkratkou do vesnického kostela, kde měl sloužit mši. Kostel byl kus od městského kostela a od fary, ve které pan farář bydlel.

A cesta lesem byla meditační cestou.

Vešli jsme do ticha. Sněžného, něžného ticha... „Betlémského ticha.“

Náš chlapeček statečně capkal s námi. Odmítal, když ho manžel chtěl vzít na ruku.

„Jsem velkej kluk.“

Už se věkem blížil narozeninovému dortu se čtyřmi svíčkami. Nechtěl vypadat jako děťátko. Ale nakonec se nechal tatínkem nést na zádech. Spokojeně se díval z výšky do lesního ticha. Naslouchal tomu, o čem jsme hovořili.

Před kostelem čekali farníci. Pan farář velkým starobylým klíčem odemkl dveře. Kolik kněží tím klíčem ten kostel už odemykalo? Starý, možná barokní klíč. Proploval z rukou jednoho pokolení do rukou druhého.

Minulost předává budoucnosti klíče od naděje.

Posadili jsme se do lavice a čekali, až zasvítí vánoční dech varhan...

„Podívej.“

Manžel ukázal k památnému betlému, chloubě kostela.

Náš chlapec stál před betlémem okouzleně, viděl jej poprvé.

Postavy betléma byly velké. A žasnoucí dítě před ním vypadalo v šeru kostela podivuhodně. Ne jako dítě z našeho století, jako jeden z betlémských poutníků, kteří přicházejí k jesličkám. Za Ježíška pan kostelník rozsvítil svíčku. Osvěcovala postavy kolem Jezulátka. V šeru kostela se náš svět a svět narození prostupovaly. Dva časy se pojily do jednoho, vánočního.

Jeden z poutníků vyšel z Betléma?

Přešel hranicí betlémského času do tohoto zasněženého kostela?

Před každým člověkem je cesta do Betléma...

Usmála jsem se na manžela.

Chtěla jsem něco říct... Ale náhle jsem strnula.

Náš chlapec svižně přešel ohrádku u betléma.

Popoběhl kolem malované stráně k nasvíceným jesličkám. Vyšplhal po dřevěné stráni vedoucí ke Svaté rodině a byl před Jezulátkem.

Vstala jsem –

Chtěla jsem popoběhnout k betlému a dítě odvést. Nestáčila jsem ale vyjít dřív, než se ozvaly tóny varhan z kůru, obývaného štíhlými zlatými anděly.

Majestátní hudba vítala poutníčka...

Stál před betlémským chlévem... Mezi ovečkami.

Farníci, kteří na mši přišli, se nedívali pohoršeně.

Usmívali se na podivuhodný obrázek: současné dítě, zachumlané do kožíšku, se připojilo k vánočním koledníkům. Stojí mezi nimi pod betlémskou hvězdou...

Septem jsem na syna zavolala, ale varhany můj tichý hlas přehlušily...

A přehlušily by ho, i kdybych na syna hlasitě vykřikla. Dívala jsem se a žasla.

Natáhl ruku k ručičce, kterou pozvedal Ježíšek z jesliček – Vzal nebeské dítě za ruku. Jako by podal ruku kamarádovi.

Ulomí dřevěnou ručičku, napadlo mne. Vyběhla jsem z lavice k betlému.

Varhany zněly a já si připadala podivuhodně..., samozřejmě hloupě. Ale i slavnostně.

Dech varhan mne ovíval –

Spěchala jsem kostelní lodí k betlému jako pastýřka, která se dozvěděla o velké události a spěchá, aby už už byla u dítěte.

U Božího. I u svého. U obou, které se přede mnou „kamarádí“.

Všimla jsem si, že lidé se usmívají a nikdo se nezlobí.

Došla jsem k betlému, ale nechtěla jsem přelézat ohrádku u oveček... A tak jsem na chlapečka zavolala. Šeptem. Neslyšel...

Po chvíli varhany zmlkly a já opět šeptla, aby se vrátil do lavice.

Usmál se na Ježíška a pak na mne. Pustil ručičku chlapečka v jesličkách, přešel ohrádku a došel až ke mně.

„Co tě to napadlo?“ šeptám.

Dívá se udiveně.

Vůbec ne, jak bych čekala, že by se měl tvářit ten, kdo právě udělal něco, co udělat neměl.

Odvedla jsem ho k naší lavici.

Provázely nás úsměvy.

Ještě ti lidé začnou tleskat, napadlo mne –

Jako by nebyli svědky něčeho nepatřičného, ale vánočního představení s dětským hercem...

\* \* \*

A pak začala mše.

Byla jsem v tom kostele o Vánocích několikrát. Ale nikdy jsem tam nezažila náladu jako tentokrát.

Jak bych ji popsala?

Kdybych řekla betlémskou náladu, nebylo by to přesné. Lze hovořit o „spojené náladě“, náladě moderní doby i o náladě doby velkého narození. Betlémský čas během mše prolínal do naší doby. Mohla bych hovořit o náladě, ve které se poutník mohl „nádherně přirozeně“ vypravit k Všemohoucímu... A přijmout ruku, kterou mu podává a podávat nepřestává. Přijmout dlaň Toho, kdo ho miluje, stále miluje...

A čeká na něj... I v této chvíli věčnosti...

V každé vteřině života.

\* \* \*

Vždy je možné přijmout dlaň.

Dlaň nejlepšího, prozřetelného průvodce.

Někdo by se mohl divit –

Jako já a manžel ve vánočním kostele.

Ale je na tom, co chlapeček udělal, něco, abych se musela rozčilovat? Jistě, není možné běhat po kostele jako po louce... A není vhodné sahat na to, co se dá snadno poškodit. Ale měla bych upozornit vlídně.

Tak, jako by možná upozornil „kamarád v jesličkách“.

Chlapeček věděl, že on chtěl, aby takové jako on „nechal“ k němu přijít.

Zval je. A nejen je... Podal jim ruku...

Podává ruku.

Tehdy v příběhu příběhů ji podal...

A podává dál.

I v tuto chvíli.

V nenápadnou chvíli...

\* \* \*

Varhany vydechovaly světlo.  
Chlapeček sedí vedle mne a tatínka.  
Poslouchá hudbu –  
„Poslouchá světlo“.  
Občas se ohlédne k betlému –  
Jako by chtěl na chlapečka v jesličkách zamávat.  
Podívala jsem se na manžela.  
Usmíval se. Našeho chlapečka přivinul k sobě.  
A mne vzal za ruku.  
Myslím, že jsme cítili totéž: našich spojených rukou se dotkla ještě jedna ruka. Držela naše spojené ruce... A tryskala z ní do našich síla...  
Nedalo mi to –  
Ohlédla jsem se.  
Plamen svíčky, kterou pan kostelník nechal planout za Ježíškovým domovem, se chvěl. Odkudsi do kostela vál vánoční vánek.  
Rozkomíhaný plamen oživil postavy v betlému, rozkomíhal stíny. A mně připadalo, jako by dítě v jesličkách zamávalo.  
Zamávalo mému děťátku.  
Mně.  
Manželovi...  
V pohádkové poezii je všechno možné, když se člověk snaží vnímat vánoční okamžiky jako dítě. A proč je tak nevnímat?  
*Pokud nebudeme jako děti, nevejdeme do království nebeského.* Ta věta může znít po tolika opakováních všedně. Ale co si ji říct v jednotném čísle?  
Pokud nebudu jako dítě...  
Ohlédla jsem se.  
Usmála.  
Nepohnula se ručička dítěte?  
Nepohnula se betlémská dlaň...?

\* \* \*

Cestou od kostela, cestou vánočním tichem, jsme o tom hovořili s knězem.

Nevěděl, co se před mší stalo. Že jeden z farníků měl velkou, nádhernou víru. O letošních Vánocích se na jejích křídlech přenesl k dlani – vševědoucího, Všemohoucího.

V tento den se jeden z jeho farníků dotkl Ježíškovy ruky. Ruky „kamaráda Ježíška“... Vločky bělostně tančily. Krajina byla čistá –

Nebylo nic, co by narušilo čistotu, výsostnou čistotu...

A kněz připomněl, o čem jsme hovořili, když jsme před mší procházeli závějemí ticha..., návějemí sněžného ticha...

K betlémskému domovu.

\* \* \*

Cesta je taková jako ten, kdo jde s námi po ní...

Cesta je taková jako ten, koho s sebou na ni vezmeme.

Je třeba se rozhodnout.

Komu podáme ruku?

S kým vyjdeme na cestu?

Když člověk volí, s kým půjde, volí si i to, kam dojde.

Není tohle nejdůležitější? Tajemství života?

Tajemství štěstí?

„Tolik lidí by mohlo být šťastných, jen kdyby k tomu měli odvahu,“ řekl kněz, „kdyby podali ruku tomu, kdo jim ji podává...“

Jaká bude cesta?

Nepřehlédne se dlaň?

Betlémská dlaň?

Dnes?

Mlčeli jsme. Vešli jsme do ticha.

Sněžného, něžného ticha...

\* \* \*

Náš chlapeček se bavil něčím jiným, než aby naslouchal,  
o čem mluví „velcí dospělí“.

Běhal na zasněžených pláních a vířil sníh –  
Smál se.

\* \* \*

Stačí podat ruku.

Podat ruku tomu, kdo ji podává.

Stále podává.

I v tomto okamžiku.

V tomto tak nenápadném okamžiku...

# Úplně nejlepší stromeček

(vyprávění jedné sestry)

To, že je někdo malé dítě, ještě neznamená, že by musel mít malou tížádnost.

Pamatuji se, že ke mně jednou přišla malá sestřička a řekla nezapomenutelnou větu.

„Hele, co bych měla udělat, abych byla nejlepší holčička na světě?“

„Nejlepší holčička na světě?“

Kývla.

Rozesmála jsem se...

„Jak to myslíš?“

„Já bych chtěla, aby mě všichni obdivovali a aby všichni věděli, že žádná holčička není lepší než já.“

Byla to hodně pyšná věta, to ano, jenže malá sestra ji vyslovovala tiše a skromně.

Pochopila jsem. Nemyslí to jako chorobnou tížádnost.

Chce se prostě stát lepší, než je, a to je něco, co bych neměla zlehčovat.

„Ty bys nechtěla být nejlepší holka na světě?“ zeptala se sestra.

O tom jsem nikdy nepřemýšlela.

Dokonce myslím, že by mě ani nenapadlo o něčem tak tížádnostivém uvažovat.

Jenže co je na tom špatného, kdyby si moje sestra dala takovýhle velký cíl?

„Já na to nemám, abych byla nejlepší na světě, fakt ne,“ řekla jsem.

K té úvaze ji možná přivedla sváteční nálada. O Vánocích se lidé snaží být co nejmilejší. Nekazit krásnou náladu nějakým žbrbláním.

Jako by svit betlémské hvězdy posvítíl do temných zákoutí duše a dotkl se svědomí.

„Co bych měla dělat, abych byla když ne nejlepší, tak aspoň druhá?“ řekla sestra.

„Druhá?“ usmívala jsem se nad její skromností.

„I třetí místo bych brala.“

Mluvila o tom, že by byla nejlepší, jako by se měla pořádat olympiáda holčiček a ona by si přála ji vyhrát.

Konečně proč si dávat malé cíle?

Cílečky?

Mnoho lidí nenalezne štěstí jen proto, že si dali malý cíl.

Mnoho lidí nezvítězí, protože nevěří, že by měli na to, aby se stali vítězi.

Proč sestře podrážet sebevědomí?

Stála přede mnou u rozsvíceného vánočního stromečku. Dívala se na mě čistýma očima. Jako by přede mnou stál andělíček.

Kdo ví, napadlo mě, koho budou ty oči jednou klamat. Ale teď jsem zde já, její sestra, abych ji povzbudila v snění o tom, že její život dosáhne i na nejvyšší hvězdy...

„Tak co bych musela udělat, abych byla nejlepší, víš, úplně nejlepší?“

Přemýšlela jsem.

Vypadalo to jako velmi složitá otázka. Ale přišla jsem na odpověď.

Ukázala jsem na větvičku jedle. Cvrnkla jsem do ní, až se rozkomíhala.

„Vidíš to jehličí?“

Sestra přikývla.

„Jo.“

„Podívej se, kolik je na tom stromku jehliček. Kolik je na něm jehličí, tolik hezkých věcí bys musela udělat.“

„Kolik je tam toho jehličí?“

„Spočítej si ho.“

Pustila se do počítání. Pamatuji se, došla ke sto dvanácti. Je malá, počítat ale umí.

Pak ji to přestalo bavit.

„Mohla bych jehličí otrhat. Nebo počkat, až se bude stromeček vyhazovat, a pak jehličky dát do krabice. A za každou hezkou věc, co bych udělala, bych jednu vyhodila. Až bude krabice prázdná, budu nejlepší holčička na světě, ne?“

„To bys mohla zkusit.“

Sestra se dívala na větve vysokého stromu a vypadala smutně.

„Ale ono je jich moc.“

„Je.“

„Nestačila by třeba jen jedna větev s tím jehličím?“

„Ne.“

„No, já to zkusím,“ vzdychla si. Nevzdychla beznadějně. Vzdychla odhodlaně. „Když si půjdu vyčistit zuby, bude za to jedno jehličí?“

„Nebude. To musí být něco hezkého, co uděláš pro někoho jiného.“

„Já si to myslela,“ povzdechla.

„Mohla bys vynést koš s odpadky,“ řekla jsem.

„Jo, to bych mohla.“

Neochotně vzala koš s odpadky. Odposkakovala ke kontejneru.

Utrhla ze stromku jednu jehličku.

„Nebolí ho to?“

„Nebolí. Je rád, že jsi udělala první věc z těch, co na tebe čekají.“

Podívala se na stromeček –

Smutně.

„Ale to mě čeká ještě hrozný práce.“  
„To čeká.“

\* \* \*

O Vánocích nemohli rodiče sestru poznat, jak užasle řekla maminka.

Stále se snažila něco hezkého dělat... Vymýšlela, čím by komu udělala radost. A pak za mnou chodila a ptala se, jestli za to, co ji napadlo udělat, si může vzít jednu jehličku ze stroměčku.

Dávala jehličí do krabičky.

„Já to nezvládnou.“

Tohle řekla truchlivě. Na dně krabičky byla kupka jehliček. A veliký rozsvícený strom se tyčil ke stropu. Díval se na nás... Zdálo se mi, že se dívá na mě.

„Já to nezvládnou, ale budu se snažit,“ řekla sestra. „Ale to jehličí mu už nebudu trhat, možná ho to přece jenom bolí.“

Dobrá výmluva.

Chápala jsem, že ji leká pohled na dno krabičky, na tu trošku natrhaného jehličí, na to nepatrné množství jehličí ve srovnání s velikým stromem.

„To víš, být nejlepší není jen tak,“ řekla jsem jí.

A vyprávěla jsem jí o černošských, čínských, indiánských holčičkách, které by chtěly být nejlepší.

Kdyby stačilo pár jehliček, to by se svět hemžil nejlepšími holčičkami.

„A co ty?“ řekla mi potom sestra.

„Co já?“

„No, co ty, kolik jehličí bys nasbírala o Vánocích ty?“

„Já –“

Zarazila jsem se.

„Já to nepočítala,“ řekla jsem.

\* \* \*

Ale večer jsem se nad sestřinou otázkou zamyslela. Uvažovala jsem, kolik jehliček, kolik výzev bych měla ve své krabičce... Bylo hezké představit si, že by člověk za rok udělal tolik radostí, kolik je na stromečku jehličí.

Představa je to hezká, copak o to.

Jenže jak ji naplnit? Najít v roce, který je před námi, tolik příležitostí někoho potěšit. Dokázat těch příležitostí využít. To je něco jiného. Ta představa znepokojovala...

Dívala jsem se na stromeček i druhý den.

Bylo by vůbec možné udělat tolik dobrých skutků, kolik je tady jehličí?

Udělat tolik radostí lidem, kteří jsou okolo?

Někdo to možná dokáže.

„Budeme si hrát hru ‘na jehličí?’“ přišla za mnou po Vánocích sestra. Hru „na jehličí“?

„Ne,“ chtěla jsem říct. „Budeme,“ řekla jsem.

Nechtěla jsem ztratit možnost vychovávat mrňouska, který to myslí dobře, jako to myslívají s budoucností malé děti.

Povyroste a na tuhle hru zapomene. Bude se jí zdát směšná. Dětinská...

Ale proč nevyužít času, kdy ještě chce být nejlepší?

Proč nevyužít času, kdy možnost rozdávat radost ještě bere jako něco, co je zábavné a dobrodružné?

\* \* \*

A tak si tu hru hrajeme už týden, ale nepodařilo se nám zatím „oškubat“ ani jednu větvičku. Ale stejně jsme rozdaly radost, jaká by nás bez téhle hry nenapadla.

A pak –

Je před námi rok.

Je před námi celý rok.

Možná se nám podaří udělat hodně radostí, na jaké bychom jindy já ani ona nepomyslely...

# Vánoční zvonek

Zvonek –

Někdo by řekl obyčejný zvonek.

Jenomže tenhle zvonek, který vám ukazuji, není vůbec obyčejný. Je to náš starý, rodinný, vánoční zvonek.

Už můj pradědeček jím zvoníval dědečkovi, když se blížila štedrovečerní nadílka. A malý dědeček poslouchal jeho zvuk podobně nedočkavě jako moje maminka. A když jsem byla malá, poslouchávala jsem třpytivou melodii tohoto zvonečku na Štědrý den i já.

Potom jsme se stěhovali a zvonek zůstal schovaný v krabici. Hledali jsme ho, ale nepodařilo se nám ho najít. Až nedávno, když jsem uklízela sklep, jsem našla několik krabic. Kdo ví, proč se do sklepa připletly při stěhování. A v jedné z těch krabic byl tenhle vánoční zvonek.

Do té doby jsme na něj vzpomínali. Do té doby jsme před nadílkou zvonili skleničkou o skleničku.

Slavnostně jsem vynesla vánoční zvonek ze sklepa a ukázala ho rodině.

Je zvláštní pocit vědět, že zvonek pamatuje tolik rodinných Vánoc.

Tak, jako na něj zvoním já, se na něj zvonilo před více než sto lety. Byl u každé nadílky. U vánoční radosti.

Vyleštila jsem ho.

Leskl se.

„Škoda že jsou Vánoce až za tak dlouho,“ vzdychla dcera.

Kývla jsem.

Škoda...

Zvonek se usmíval.

Nezdá se vám, že se některé věci umí usmívat jako lidé?

Vergilius píše o „lacrimae rerum“. O slzách věcí... Ale já spíš vidím, že některé věci, které mám doma, některé věci propojené s krásnou vzpomínkou, se na mě usmívají. Pozorují mě. A jejich úsměv mi zlepšuje náladu.

Jako bych měla vedle sebe kamaráda.

„Vánoce jsou za dlouho,“ řekla dcera. „Jenže to neznamená, že by vánoční zvonek nemohl nadělovat.“

„Nadělovat?“

„Když se bude někdo z nás mračit, zazvoníme. A hned tu bude dobrá nálada.“

Kéž by to bylo takhle jednoduché.

Ale napadlo mě, kolikrát si člověk neuvědomí „vánoční radosti“, jaké jsou nadělovány mimo Vánoce. Co dávků je kolem mě třeba... dnes. Kolik je toho, z čeho bych se mohla zaradovat. A nemám dobrou náladu, neraduji se. Nevzpomenu na to, z čeho bych se mohla radovat, protože si to zakrývám hloupostmi. Kvůli hloupostem se nemohu dívat na to velké a krásné. To cinknutí zvonku by však mohlo připomenout dary, na které kvůli zbytečným starostem nedohlédne. Stačil by stříbrný hlas zvonku. Dceřin nápad není hloupý, není „dětsky naivní“. Čemu se říká dětská naivita, bývá tím, co může oslovit. Oslovit ty, co si myslí, že jsou zkušení.

A zatím jsou pouze zlhostejnější.

\* \* \*

Zazvonila jsem –

Zvuk se rozetřpytil.

A já si uvědomila, že mám zdravé děti a báječného manžela.

A napadaly mě další a další důvody, proč bych se neměla mračit a proč bych neměla mít špatnou náladu. Zvonek zazněl. Cinknutím mi připomněl nadílku.

Tolik je nám toho naděleno –

Přehlížíme to.

Neuvědomujeme si, co všechno jsme dostali a co všechno stále dostáváme, protože myslíme na to, co jsme nedostali a co nedostáváme...

\* \* \*

Zazvonila jsem znovu.

„Proč zvoníš?“ do pokoje vešel manžel.

A za ním se přiloudal kocour.

Oba se na mě dívali udiveně.

Vysvětlila jsem, co mě napadlo.

Proč bychom si nemohli dopřát nadílku, i když není štědrovečerní čas? Proč by nám zvonění nemohlo připomínat, kolik dárků – skvělých darů, jaké ostatní nedostali – máme a z jakých bychom se mohli zaradovat.

Manžel přikývl.

„Fakt, fakt.“

Kocour mňoukl.

Jako by říkal kočičí řečí „ano“.

Zazvonila jsem.

A tak já i manžel jsme přemýšleli o tom hezkém, co máme. A na co jsme dnes ještě nepomysleli.

\* \* \*

Ten zvonek pomáhá –

Dokonce bych mohla říct, že mi změnil pohled na život.

Mně? Celé rodině.

Máme zvonek na stole, aby byl na očích, a pokud někdo upozoruje, že se někdo z rodiny mračí, zazvoní.

Zvoním já.

Manžel.

Děti.

Ten, kdo zvonek zaslechne, je někdy nabručený. Neví, proč by se měl usmát... Jenže pokud se zamyslí..., to by bylo, aby si nerozbalil nějaký dárek z té velké nadílky, jakou každý den dostává a jakou by mohl snadno přehlédnout...

Kolik možností radovat se bývá v životě –

Přehlížených možností.

Proč bychom si měli všimnout nadílek jenom o Vánocích? Balíčky, které rozbalujeme o svátečním večeru, bývají nepatrné proti tomu, co dostáváme každý den... Každý „obyčejný“ den.

Obyčejný? Jako by nějaký den byl obyčejný.

Každý den může být neobyčejný, pokud se na něj podíváme z té správné strany. Věci se mění podle toho, z jaké strany se díváme..., a zazvonění nás na správnou stranu upozorní.

Lidé si prý uvědomují dary, až když o ně přicházejí.

Ale proč?

Proč bychom si je nemohli uvědomovat tehdy, když se ozve zvonění a na přehlíženou nadílku nás upozorní?

Dcera zkusila pokus. Do sešitu si začala zapisovat, co má a co nemají jiní.

Co by si jiní přáli, moc přáli mít. A pokud by to měli, byli by šťastní. Nadšení...

Uvědomovali by si, jaké dary se jim dostaly, když se splnilo přání...

Popsala dvě stránky.

A pak ji to nebavilo.

„Já bych s tím snad mohla popsat celý sešit.“

Řekla to užasle.

Odložila sešit a vyběhla do zahrady. Její zápisky zůstaly na stole. Na sešit dopadaly paprsky, jako by z něj vycházelo světlo.

Pohlédla jsem do sešitu a začala číst...

Přečetla jsem pár řádků. Uvědomila jsem si, že tam jsou i dary, které dostala nejen ona, ale i já... A že jsem se z nich dnes zapoměla radovat.

Dceřiny zápisky hovořily:

„Vidím.

Slyším.

Chodím.

Nebolí mě záda jako tatínka.

Nebolí mě nohy jako babičku.

K večeři budu mít mamčin báječný koláč.

Už nemám ten malý pupínek pod nosem.“

Bylo důvodů k radosti tolik. Veliké dary – z hlediska těch, co je nemají – by se nevešly ani na vagon. A některé byly zdánlivě maličké. Maličké? Jestliže dostane dcera mašličku do vlasů, po jaké toužila, je to pro ni také důvod k radosti. I když by bylo hodně těch, co by nad takovým dárkem žasli: co je na něm významného?

Těch dárků bylo..., od maličkých až po veliké. Ze všech se dcera mohla radovat.

A já?

Vidím.

Slyším.

Nebolí mě záda. Nebolí mě nohy.

Pupínek pod nosem také nemám...

Usmála jsem se.

\* \* \*

Večer přišel domů manžel.

Mračil se.

Má v práci spoustu starostí.

Zazvonila jsem.

„Co je?“

Pohlédl na mě nevrle.

Ukázala jsem mu dvě stránky v sešitu, který dcera nechala na stole, a řekla jsem mu, co je tu napsáno. Ať si to přečte...

Četl, četl. A po chvíli se přestal mračit.

Dal mi pusu.  
Rozesmál se.  
„Nezapomeň zazvonit, když se budu někdy mračit. Ať si  
vzpomenu, že vidím, slyším a nemám pupínek pod nosem.“

\* \* \*

Vidíte, jak se ten zvonek třpytí?  
Přes sto let ohlašuje v naší rodině nadílku.  
Přes sto let.  
A nám neohlašuje nadílku jenom jednou za rok.  
Už bych ani nespočetala, kolikrát nám jeho zazvonění po-  
máhalo.  
Nechcete si takový zvonek také pořídit?  
Položili byste si ho na stůl, aby ho měl každý z rodiny při-  
pravený, aby na něj mohl zazvonit, když by bylo třeba.  
Možná u vás bude nadělovat jako u nás a možná bude na-  
dělovat i za sto let.  
Tolik darů člověk má –  
Tolik jich dostal.  
Dostává.  
Ale jedno je moc potřeba –  
Aby si jich všiml.

\* \* \*

Jenom dar, kterého si člověk všimne, jenom ten dar je  
opravdu jeho...

# Sám

*(příběh opuštěného mladíka)*

Byl jsem sám.

O Vánocích.

Je horší samota než samota o Vánocích?

Vzpomínal jsem na dlouhý stůl, u kterého sedávala naše rodina, dědeček, babičky, rodiče, prarodiče... Kmotříček s kmotrou. Bratranec maminky, starý mládenec. Odcházeli jeden po druhém a já jsem zbyl u našeho stolu sám.

V tu dobu jsem se rozešel s dívkou, dala přednost jinému.

Rozešel jsem se s ní těsně před Vánoci a neměl jsem dost sil, abych si vymýšlel, kam půjdu slavit. Nechtěl jsem se nikomu vnučovat a nechat se litovat.

Seděl jsem na Štědrý den u stolu a jako by kolem mě byli ti, které nikdy neuvidím. Neuvidím? Na tomto světě...

Nevydržel jsem sedět u stolu, u kterého jsem byl obklopen neviditelnými.

A tak jsem vyšel ven a procházel se prázdným parkem.

Začalo sněžit a velké vločky se třpytily ve svitu zářivek u parkových cestiček. Byl jsem rád, že sněží. Vločky mi připadaly jako kamarádští motýli. Ti motýli přiletěli, abych nebyl sám.

Zašel jsem se podívat do kostela na obraz Svaté rodiny. A napadlo mě, jak byl na tom Ježíšek dobře. Měl maminku a svatého Josefa. Oslíčka, který na něj dýchal... Zkrátka byl jsem velice sentimentální.

Když jsem byl malý, jednou jsem se divil, proč babička na Vánoce pláče.

„Jak může někdo o Vánocích plakat?“ ptal jsem se tatínka.

„Vzpomíná na ty, co odešli,“ řekl.  
Vybavil jsem si jeho odpověď, když jsem se procházel me-  
zi vánočními vločkami – vánočními motýly.  
Byla mi zima a do restaurace jsem jít nechtěl.  
Budou tam ti, kdo jsou sami – přehlídka samot. Moje sa-  
mota mi stačila.  
Usedali na mě vánoční motýli, mraziví motýli.  
Dosedali mi na tvář.  
Zábli.  
Rozhodl jsem se jít domů.  
Usednout ke stolu mezi „své neviditelné“...

\* \* \*

A pak jsem ho uviděl.  
Šel naproti mně.  
Bylo na něm hodně vánočních motýlů.  
Šel ve světle svítilny, kterou zrovna míjel. A stříbrní motýli  
se mu třpytili na kožichu.  
Pes.  
Opuštěný na Štědrý večer jako já.  
„Šťastné a veselé Vánoce,“ řekl jsem mu.  
Potřeboval jsem mluvit. Potřeboval jsem mluvit s kýmkoliv.  
I s němou tváří.  
Pes se ke mně přiloudal.  
Byl to chrt barzoi.  
Chápal bych, když by se štědrovečerním šerem potloukal  
nějaký obyčejný pes, nějaký ubohý voříšek. Ale tenhle pes  
měl v sobě něco vznešeného.  
Zastavil se přede mnou.  
Díval se na mě, jako by mi také chtěl popřát krásné svátky.  
Byl smutný. Smutný barzoi.  
Pohládl jsem ho. Řekl mu, že je Štědrý večer. Že bych mu  
rád něco dal, ale nevím co.

Měl jsem chuť někomu dát dárek, neměl jsem ale komu. Pes se na mě díval s velkým pochopením.

Jako by i on chtěl dát někomu dárek a taky neměl komu.

Když jsem pokračoval v cestě, připojil se ke mně, a tak jsme šli mezi hejny stříbrných vánočních motýlů a nebyli jsme sami.

Dali jsme si dárek.

Nenápadný, ale jeden z nejvzácnějších. Nebyli jsme sami.

\* \* \*

Druhý den jsem nakrmil psa i sebe a uvažoval, co bych měl dělat.

Vlastně co bychom měli dělat, protože jsem si už nepřipadal sám.

Byl jsem psovi vděčný, že ke mně přišel. Uvědomoval jsem si, jak by byl Boží hod pro mě drtivý, kdybych byl sám.

Pes byl čistotný, přátelský, vznešený.

Koneckonců, poznal jsem dost nepříjemné lidi, na návštěvě se chovali hůř než pejskové.

Vyhlédl jsem z okna na hluboké závěje, stále chumelilo.

„Chceš jít ven?“ řekl jsem psovi.

Otřel se mi o nohy, jako by chtěl dát najevo, že je mu to jedno. Jenom když bude se mnou...

Jenom když nebude sám.

Samota zvířátek umí být někdy bolestná jako samota lidí.

A tak jsme vyšli na procházku. Vánice ustala a cestičky v parku byly netknuté. Jen za námi zůstávaly stopy..., moje stopy a stopy čtyř tlapek...

Chodili jsme dlouho.

A já vychutnával pocit, jaký jsem neměl několik dní: nebyl jsem sám.

Svět byl bělostný a svítil v zimním slunci. Při pohledu na čistotu kolem nás jsem cítil, jak je krásné být čistý. Betlémsky

čistý. A rozvažoval jsem, co bych měl se svým životem udělat, abych provedl pořádný vánoční úklid. Úklid, na jaký tolik lidí při předvánočním uklízení zapomíná: úklid v duši. Nejdůležitější úklid, jaký je potřeba...

A pak jsem zaslechl výkřik.

„Zloděj!!!“

\* \* \*

Rozhlédl jsem se. Do tohoto čistého světa se zloděj nehodil. Nehodila se do něj ani myšlenka na něj.

Kdo by mohl krást o Vánocích? Na Boží hod? Kdo by mohl vůbec krást?

I pes se bystře rozhlížel.

„Zloděj, zloděj,“ ozval se křik. Tenký hlásek úzkostně volal. Ten, kdo křičel, bylo dítě. Vyběhlo ze zasněžených keřů. Zkracovalo si cestu přes vysokou návěj, bořilo se do závěj, aby u nás bylo co nejdříve. A nepřestávalo volat. Ukazovalo na mě. Ukazovalo ručičkou v palčáku. Vypadalo jako trpaslíček, co je v tomhle parku doma. Skřítek, kterého jsem o něco nevědomky okradl a který si to nechce nechat líbit.

„Zloděj...“

Trpaslíček ke mně doběhl. Zlostně se na mě díval.

„Proč kradete?“ vykřikl.

V tu chvíli jsem pochopil, jak těžko musí být obětem justičních zločinů.

Byl jsem si jistý, že jsem tomu trpaslíčkovi nic neukradl. Ani po vánočním zpytování svědomí jsem nenabyl dojmu, že bych někomu něco ukradl.

Rozvzteklý skřítek se tvářil, že jsem pochopil: tady mi nebude žádná obhajoba nic platná.

mlčel jsem.

„Nezlobte se na ni, ona si myslí, že ten pes je náš,“ řekla dívka, která se objevila na cestičce a vzala trpaslíčka za ruku.

Začalo opět sněžit. Dívka, obletovaná stříbrnými motýly, vypadala, jako by se anděl přilétl podívat na vánoční svět.

„Ale,“ vykřikla.

A podívala se na mě také vztekle. Dokonce ještě vztekleji než dítě. Sklonila se k mému štědrovečernímu hostu.

Prohlížela si jeho obojek.

„Ale vy jste opravdu čajznul Athénu.“

Divoce se na mě dívala. Můj vánoční host se k ní tulil. Hladil jí hlavou krátký bílý kožíšek.

Čajznul Athénu?

Bohyni Pallas Athénu?

Lze mi vyčítat hodně, ale že bych kradl řecké bohy – ne, to jsem považoval za nemožné. A to obvinění jsem chápal jako velkou křivdu.

„Já nekradu řecké bohy,“ řekl jsem, jak nejdůstojněji jsem dokázal, a dával jsem si pozor, abych se neusmál.

Bylo mi líto, že mi psa odvedou, ale útěchou mi byla radost holčičky i radost dívky.

„Moje zlatá Athéničko,“ volala holčička a objímala pejska.

A dívka se k němu také sklonila a objala ho, její kožíšek se přitiskl na postříbřený kožíšek Athény.

„Já jsem ji nečajznul,“ vysvětloval jsem.

A vysvětlil jsem, jak jsem šel štědrovečerním večerem a Athéna se ke mně připojila. Jako by se na Olympu nemohli dívat na mou samotou, a tak ke mně vyslali bohyni ochrانيtelku, vyslali ji v podobě krásného barzoje...

Dívka se usmála.

„Nezlobte se, ale kdybyste viděl, jak si někdo vede vašeho psa...“

Utekla jim.

Athéna utekla.

Co se na ni na Štědrý večer navzpomínali. Holčička plakala. A proto se hned na Boží hod po ránu vydali, aby se po ní porozhlédli.

Pozval jsem je k sobě, aby viděli, kde Athéna trávila Vánoce. „Říkal jste, že jste sám,“ namítla dívka, „asi nemáte doma kapra?“

„Ne,“ řekl jsem.

„Můžeme vám oplatit to, co jste udělal pro Athénu?“ řekla dívka. „I řeční bozi mohou o Vánocích někoho nasytit...“

„Jestli vám zbylo trochu ambrózie,“ řekl jsem.

„I kapra máme,“ oznámila holčička. Když slyšela, že jsem se o pejska na Štědrý večer staral, přestala se na mě dívat vztekle. „I kapra...“

„A nektar?“

Dívka se usmála.

Stříbrný motýl se jí usadil na rtech.

Nepřestala se usmívat.

„I nějaký nektar se u Athény najde,“ řekla.

\* \* \*

Božíhodový oběd byl krásný, jako by mi Athéna donesla nejkrásnější dárek, jaký jsem si mohl vymyslet.

Dívčini rodiče byli překvapeni. Ale její otec prohlásil, že u stolu bude volné místo. Sedí tam on s manželkou, dědeček s babičkou, dívka a její sestra s manželem... a malá holčička –

Tedy u stolu je právě jedno volné místo pro mne. A pod stolem je dost místa pro Athénu.

„Protože neumí sedět na židli,“ vysvětlila holčička, proč řecká bohyně musí ležet pod stolem.

Co dodat?

Zkrátím to.

Za půl roku nám šla Athéna za družičku.

Když pan farář vyslechl, že nás seznámila právě Athéna a že by bez ní tahle svatba nikdy nebyla, dovolil, aby holčička, neteř mojí nevěsty, přivedla pejska do kostela. Aby se

Athéna mohla jako druhá družička dívat, jak dva lidé, které má ráda (a kteří mají rádi ji), stojí před oltářem.

Je to už několik let.

Do parku chodím s manželkou a s naším dítětem a s Athénou.

Už to není mladá bohyně, chodí rozvážně a pomalu, jak se hodí na Olympanku. Prochází se po cestičkách, po kterých chodívala o dávných Vánocích se mnou.

Holčička už s námi nechodí. Má plno kamarádek. A baví ji víc než tetička a strýček zloděj.

Každý Boží hod – ve výroční den našeho seznámení –, když začnou létat stříbrní motýli, si s manželkou uděláme procházku do zasněženého parku.

Krást se nevyplácí. Uznávám.

Ale pokud se k někomu připojí řecká bohyně, myslím, že ji může ukrást.

Přinese mu to štěstí.

\* \* \*

Ten pes ve vánici je více než jen jedno bezradné smutné zvíře.

Je to metafora.

Je to... jak to povědět? Je to, jako by se k nám připojil symbol nebo snad „pohádkový příměr“ a chtěl nám donést velký, přitom však dlouho nenalézáný dar.

Skládáme zkoušku ze soucitu.

Soucit nelze odmítat, protože pak bychom k sobě nepřivábili démant.

Nemůže osud rozdávat dary i tím, čemu my – z nedostatku vhodného pojmenování – říkáme náhoda? Nemůže moudrý osud podávat dary i „rukou náhody“?

Ruka náhody (tedy to, čemu se říká „náhoda“) nepodává dary bez úmyslu, bez nadhledu, bez prozřetelného záměru...

Když se k někomu připojí „ztracený – poutník“, proč mu  
nenabídnout jídlo?  
Teplo? Domov?

\* \* \*

Kolik je těch, co odmítají ty, kdo potřebují domov, a ne-  
uvědomují si při tom, že zároveň odmítají i štěstí.  
Štěstí, které přichází...

# Nejkrásnější Vánoce

„Babičko, co kdybychom si udělali letos nejkrásnější Vánoce?“

„Nejkrásnější?“

„Jo.“

„Jak to myslíš?“

„Nejkrásnější Vánoce, co jsem kdy měl.“

Dívám se pobaveně na čtyřletého vnuka. Usmívám se. Do svých čtyř let moc Vánoc ještě neužil... A z těch, které na světě strávil, si asi moc nepamatuje... Kdo si pamatuje, jaké měl Vánoce v jednom, ve dvou, ve třech letech?

„Jsi pro?“

Dívá se na mě a kývá hlavičkou. Chce, abych se k tomu kývání také připojila. Proč ne?

Proč bychom neměli mít letos nejkrásnější Vánoce?

Já jsem jich zažila sice už přes šedesát, jenže –

Na nejkrásnější Vánoce v životě je vždycky čas.

Proč si je neudělat letos?

„Babičko, jak se takové nejkrásnější Vánoce dělají?“

Zaváhala jsem.

„Myslela jsem, že mi to povíš ty, když je chceš. Že povíš, jak by takové Vánoce měly vypadat. Ne?“

Zamyslí se.

Dívá se rozpačitě z okna.

Je Boží hod ráno. A tak zbývá ještě dost času, abychom se pustili do vytváření nejkrásnějších Vánoc.

Po okenní římse poskakují ptáčekové zpěváčkové. Zpěváčkové? Moc na zpěváčky nevypadají. Je pořádný mráz a jim, hladovým a zkrhlým, do zpěvu není.

„Co kdybychom jim dali něco k vánoční snídani?“ říkám.

„Jo.“

Vnuk se na mě podívá obdivně. Jako bych vymyslela něco, za co si zasloužím Nobelovu cenu... Myslím, že většina babiček, možná všechny, tenhle pohled od vnoučat zná. Děti by porozuměly, dobře porozuměly, že Nobelova cena by se neměla dávat, jenom když někdo vytvoří něco ve vědě či v umění. Zasloužili by si ji i ti, kdo přijdou na něco, co je zdánlivě nenápadné. Ale moc důležité. Kolik babiček by si zasloužilo Nobelovu cenu za to, co dělají. A nikoho nenapadne jim ji dát. Proč? Někdo by se měl ozvat, konečně ozvat a prosadit, aby se při udělování Nobelových cen dávala ještě cena v jednom před důležitém oboru. V oboru být babičkou.

Posbíráme drobečky, které zbyly po pečení vánočního cukroví a které jsme ještě nedali do krmítek. Manžel vyrábí překrásná krmítka, nejenom dvě destičky spojené sloupky. Dolní destička slouží k sypání krmení. Horní hladové hosty zakrývá. Manžel zhotovuje krásné dřevěné stavbičky. Baví se tím už léta. Nadělal krmítka ve tvaru známých staveb. Některá rozdal, některá máme vystavená na zahradě. Maličký vatikánský chrám, maličkou, lupénkovou pilkou vyřezávanou Eiffelovu věž. V rohu zahrady je krmítko ve tvaru pyramidy. A vedle něj je krmítko ve tvaru sfingy, do ní mohou ptáčci vlétnout a mlsat. Na zahradě je „ptačí muzeum staveb“, za jakými by se muselo jezdit do světa. A stačí se projít po zahradě. Příští rok, říká manžel, udělá krmítko ve tvaru Tádž Mahálu. Prohlíží fotografie nádherné stavby na internetu. Ptáčci budou zobat i v něm. Loni udělal krmítko ve tvaru japonské hory Fudžijama. To se opeřenečkům líbilo. Navštěvovali Fudžijamu, hlasitě z ní štěbetali... Letošní parádní kousek manželovy tvorby pro křídlaté hosty je moskevský chrám Vasila Blaženého. S barevnými kupolemi vypadá, jako by nepříbylo krmítko, ale květina. A ptáčci se slétávali a v krásných věžičkách se krmili.

Být ptáčkem, a ne babičkou, přilétala bych na naši zahradu velmi ráda. Kde jinde bych mohla zamlsat třeba na Karlštejně,

který manžel vybudoval na skalce. Hned vedle Schönbrunnu, kde nyní místo veličenstev si mohou dávat do zobáčků naši milí křídlatí hosté. V jezírku vedle obou sídel mohou krmení zapíjet. Někdo by mohl namítnout, že výroba takových krmítek je podivínská zábava, ale já bych nic takového neřekla. Sestra mi závidí. Je skvělé, když manžel vyrábí Eiffelovu věž, místo aby vysedával v hospodě jako její manžel.

Letos jsme naplnit krmítka zapomněli. Jak je to možné? Krmili jsme sebe. Někdy člověk nevzpomene na hlad jiných, protože při mlsání na to nepomyslí.

\* \* \*

Obcházíme s vnukem zahradu. Tu přisypu do Eiffelovy věže, tu nasypu do Karlštejna, naplním i Fudžijamu. A ptáčky jsou chytrější, než bych čekala. Hned slyším třepot křídelek, slyším nadšené štěbetání –

Copak my... U nás plná lednička, ve spíži jídlo, a kolik máme cukroví! Navíc skvělý oběd. Dnes vaří snacha. Copak my, nemusíme se bát, že bychom hladověli. Ale kdybych nebyla babička –

Kdybych se narodila jako sýkorka a létala nad zasněženými pláněmi? A na nich nenašla ani drobeček?

Brr.

Vnuč loudí. „Babičko, nenašla bys ještě něco, co dát do pyramidy, oni to vyjedí...“

Jdeme domů. Vybíráme, co ještě nadrobit, a kupodivu jsme toho objevili dost a dost.

Když se člověk zamyslí, zjistí, kolik dobrého může udělat... A kolik by toho neudělal, kdyby se nezamyslel.

Vracíme se ze zahrady. A štěbetání zní za námi z různých stran. Štěbetavá symfonie.

Hoduje se ve „Francii“, tedy na Eiffelově věži. Hoduje se na Karlštejně. Hoduje se v Římě...

Z Fudžijamy děkuje tolik křídlatých poutníkůů...  
„Babičko,“ vnuk ke mně přiskočí a obejmě mě.  
„Copak?“  
„Babičko, tohle jsou asi ty nejhezčí Vánoce, co jsem měl.“

\* \* \*

Z naší zahrady vzlétá štěbetavá píseň. Dotýká se bělostných nebes –

Nejkrásnější Vánoce...

Písňe křídlatých hostů na naší zahradě zní ze všech stran, ze všech krmítek, která jsme zaplnili.

Kolik je na světě nyní krmítek, co jsou prázdná –

Kolik je těch, co by je mohli snadno zaplnit, kdyby si na ně vzpomněli. Člověk chodí kolem prázdných krmítek, ale nenapadne ho, že by do nich mohl něco dát... Třeba jen pár drobečků by způsobilo tolik radosti, vyvolalo jásavý zpěv...

Nejkrásnější Vánoce.

Ta krmítka jsou –

Symbol.

Někdy stačí nějakému člověku dát, co dárce považuje za drobeček, ale ten, kdo to dostane, za nádherný dar.

Drobeček slova. Úsměvu. Pomoci...

Děti to chápou jinak než dospělí –

Ještě si nesou poznání z ráje, ze kterého se k nám vydaly.

Ještě si nesou rajskou zkušenost.

\* \* \*

Nejkrásnější Vánoce –

Proč by nemohly být letos?

Nejkrásnější Vánoce –

Nejsou to ty, ve kterých se člověku podaří rozdat nejvíc radosti...?

## *Ježíšek se usmívá*

„Maminko, Ježíšek se na mě usmívá.“

Stojíme před betlémem, který pan farář s panem kostelníkem v našem kostele stavějí každý rok hned u vchodu.

Vzpomněla jsem si, co se o tom prastarém betlému říkalo, když jsem byla malá.

Betlém je barokní, dívaly se na něj oči pradědečků, prapradědečků, prapraprapředků obyvatel naší vesnice, praprapra..., a kdo ví kolikrát. Pradědečkové a prababičky se na něj dívali, když byli malí chlapečkové a malé holčičky.

A já se na něj dívala, když jsem byla malá.

Jako nyní moje dcera.

Maminka mi ukázala betlém a vyprávěla, co se dozvěděla v dětství...

„Víš, Ježíšek se na tebe bude dívat, jak si zasloužíš.“

„Jak si zasloužím?“

Maminka pokývla.

„Jak to?“

„Když budeš dělat něco špatného, nebude se na tebe usmívat. Když budeš dělat, co se má, usměje se.“

Staré figurky v betlémě měnily výrazy.

Nebylo na tom nic zvláštního.

Betlém byl v tmavém výklenku. A osvěcovaly jej svíce. Plameny se chvěly a stíny dopadaly stejně jako svět svíček na tváře figurek.

Vypadalo to, jako by se postavy v betlému dívaly živými očima. Opravdu, někdy se mi zdálo, že děťátko před Pannou panen mění výraz.

Dívá se na mě jinak než minule.

Někdy se mi zdálo, jako by se na mě dívalo smutně.

\* \* \*

Kdesi jsem četla starou legendu o Pražském Jezulátku.  
A v ní se hovořilo o tom, o čem v našem kostele...

Pražské Jezulátko, za kterým putují lidé z tolika zemí, z tolika dálek, se na ně nedívá, jako se dívají sochy a sošky na návštěvníky galerií.

Ježíšek je zná.

Každého z nich dobře zná.

Když se podívá na toho, kdo se dívá na něj, dokáže mu dohlédnout hluboko do duše. A přečíst si jeho srdce, jako si lidé čtou knížky.

Přečte si srdce –

A zahledí se na poutníka tak, jak si podle té četby zaslouží, aby se na něj hledělo.

Stačí, aby ten, kdo na sobě neucítí usměvavý pohled, změnil svůj život.

A když vejde do kostela jindy –

Ježíšek se usměje.

\* \* \*

„Ježíšek se usmívá,“ opakovala dcera.

Jásavě.

Ví už, co se o našem betlému říká.

„Vid', že se usmívá?“

Dcera ukazuje na Ježíška.

Naklání se k němu přes ovečky, které se pasou na stráních ve výklenku.

Zaváhala jsem –

Mám se podívat na Ježíškovu tvář?

V dětství jsem se té chvíle bála.

Úzkost –

Ta stará úzkost se vrátila.

Jaký byl můj rok?

Zasloužila bych si, aby se ten, který zná všechny mé myšlenky i všechny myšlenky mého srdce, na mě usmál?  
Pohlédla jsem do betléma.

\* \* \*

„Maminko, na tebe se taky usmívá.“  
Holčička radostí zatleskala.  
„V kostele se netleská,“ chtěla jsem jí říct, ale mlčela jsem.  
Skutečně, zdálo se mi, že se na mě usmívá.  
„To je moc dobře, že se na nás usmívá,“ radovala se holčička a stále se dívala na jeho tvář.

Usmívá se? Usmívá.

Měla bych se zamyslet, co bych měla udělat, aby se na mě usmál i příští rok.

Betlém se před námi pohyboval. Jak z otevřených dveří zaval čerstvý zimní vánec, rozechvěl plameny svící ve vysokých svícnech kolem betlémských pastýřů. Betlémský svět žil.

Žije.

Dávný neznámý řezbář možná chtěl, aby se některé postavy také dívaly na ty, kdo se budou dívat na ně.

Aby se na ně díval i ten nejmenší –

Ten nejmenší v náručí usměvavé maminky.

\* \* \*

Ježíšek se dívá na každého...

Čte srdce.

Přečte srdce každého...

Usměje se?

Čte nyní srdce...

Usmívá se?

Pokud člověk ví, že by se Ježíšek na něj mohl usmát, pak je všechno v pořádku...

# Obsah

|                                                         |    |
|---------------------------------------------------------|----|
| Ježíšek podává ruku .....                               | 5  |
| Úplně nejlepší stromeček .....                          | 12 |
| Vánoční zvonek .....                                    | 17 |
| Sám .....                                               | 23 |
| Černohorské Vánoce .....                                | 31 |
| Dárek, který jsem nedostal, neboli Maminkobabička ..... | 36 |
| Domorodec .....                                         | 39 |
| Výloha .....                                            | 43 |
| Co dostávají o Vánocích čerti aneb Čertí dary .....     | 48 |
| Prskavky aneb Jeden dávný rituál .....                  | 54 |
| Oblékání stromečku aneb Neviditelné dárky .....         | 57 |
| Co dnes rozbalím? .....                                 | 61 |
| Dárky pro ty, které máme rádi .....                     | 64 |
| Obdarování .....                                        | 67 |
| Válečná večeře .....                                    | 72 |
| Co kdybych pozval kamarády aneb Hosté .....             | 77 |
| Výstřel aneb „Kdo by vystřelil...“ .....                | 80 |

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| Neviditelné slzy .....                           | 87  |
| Poznání .....                                    | 90  |
| Vanilkové rohlíčky .....                         | 93  |
| Dneska toho na mě čeká aneb Vánoční setkání..... | 95  |
| Betlémské světlo .....                           | 98  |
| Útržky vět aneb Vánoční věta .....               | 102 |
| Velezrada aneb ROZHODNUTÍ .....                  | 108 |
| Cukroví .....                                    | 113 |
| Chytrost .....                                   | 115 |
| Okno a zahrada.....                              | 119 |
| Soused a pan čert .....                          | 122 |
| Rozhovor s vánočním stromečkem.....              | 125 |
| Je Santa Claus idiot? .....                      | 130 |
| Co ti řekl Ježíšek? .....                        | 136 |
| Co kdyby.....                                    | 140 |
| Démantový kožich aneb Vánoční dárky .....        | 144 |
| Mají mrtví vánoční stromečky? .....              | 150 |

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| Nejkrásnější Vánoce .....          | 156 |
| „Holka, proč jsme na světě?“ ..... | 160 |
| Zoufalství a naděje .....          | 162 |
| Věta .....                         | 164 |
| Tichá noc .....                    | 168 |
| Pojďme do Betléma .....            | 171 |
| Vánoční úsměv. ....                | 174 |
| Vnitřní počasí .....               | 176 |
| Svetýnka .....                     | 179 |
| Žehlička .....                     | 182 |
| Svíce .....                        | 185 |
| Má Ježíšek stromeček? .....        | 188 |
| Ježíšek se usmívá .....            | 192 |

Eduard Martin

## **Ježíšek podává ruku**

Vydalo Karmelitánské nakladatelství v Praze roku 2019

jako svou 2247. publikaci

Redakce Richard Straberger

Ilustrace na obálce Simonetta Šmídová

Grafická úprava a sazba Studio Jakub Kubů

Obálka Václav Peták

Tisk Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.